

Advarsel mot et upersonlig helsevesen

Per Vaglum

Maks to minutter per pasient! Fortelling om et opprør mot en helsetjeneste på ville veier

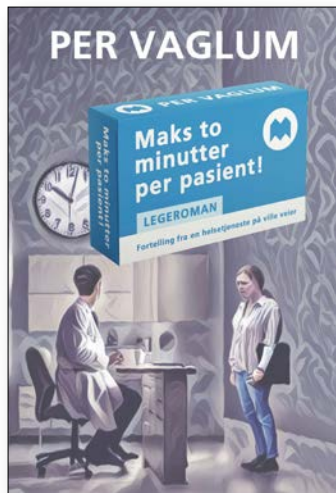
Oslo: Kolofon, 2024

217 s.

ISBN 978-82-300-2770-7

Michael 2025; 22: 284–285.

doi: 10.5617/michael.12629

Med en dystopisk og orwelliansk fortellerstil er denne romanen en advarsel mot en helsetjeneste på ville veier. Men forfatteren øyner et håp mot slutten.

Bokens korte og letteste kapitler gjør leseropplevelsen behagelig. Noen av kapitlene behøver maks to minutters lesetid, så det er lett å snike inn noen kapitler her og der i en travelt hverdag.

Hovedpersonen heter Hans, og vi kan tidvis følge hans indre tankerekke. Han er infeksjonsmedisiner, og virker allerede fra starten av å sitte med en slags underbevisst følelse av at noe i helsevesenet skurrer. Sykehuse, eller sunnhetshusene ifølge bokens nytale, har allerede vært utsatt for et betydelig effektiviseringspress.

Boken starter med at statsråden lanserer et omskoleringskurs for leger. Topplegesenteret skal forme leger til å bli såkalte toppleger. Topplegen er den «sterke, allvitende, følelsesfrie og effektive legen» (s. 39). Pasientens mening er uten interesse, og for å øke produksjonen skal man ikke bygge noen relasjon mellom pasient og lege. Forfatterens kreative beskrivelser av denne paradoksale legerollen fortjener skryt.

Hans er en av de utvalgte deltakerne til et av de første kursene. Sammen med to andre forsøker han å gjøre motstand mot topplegerollen. Underveis får vi ta del i hans tanker rundt egne karakterbyggende opplevelser, i tillegg til en gjenopppdagelse av gammel kjærlighet og et mystisk dødsfall. Gitt bokens orwellianske preg ble jeg overrasket over avslutningen – som jeg velger å ikke avsløre for potensielle lesere.

Jeg leser Vaglums roman som en advarsel mot å akseptere en utvikling hvor en overdreven vektlegging av økonomi overstyrer det faglige og relasjonelle i helsetjenesten. Boken er en kritikk av helseforetaksmodellen. Jeg berømmer forfatterens skjønnlitterære forsøk på å sette ord på opplevelsen av at vi har en uhensiktsmessig organiseringsmodell. Slike bøker har vært en mangelvare gjennom mer enn 20 år med foretaksstyring. Jeg anbefaler romanen varmt til både yngre og eldre kolleger.

Iver Koppen
ikoppen99@gmail.com

Iver Koppen er LIS1-lege i Harstad kommune.